

Warkplan

2017

van het

**HUUS VAN DE
TOL**

Inhoudsopgave

Veurof	pag. 5
1. Organisatie	pag. 9
1.1 Algemien	
1.2 Huisvesting	
1.3 Erkenning Nedersaksisch volgens hoofdstuk III van het Europees Handvest	
2. Informatieverstrekking en -dienstverlening aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden	pag. 11
2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking	
2.1.1 Algemeene promotie	
2.1.2 Umroepen en bladen	
2.1.2.1 <i>RTV Drenthe</i>	
2.1.2.2 <i>Dagblad van het Noorden</i>	
2.1.2.3 <i>Aandere umroepen en bladen</i>	
2.1.3 Overheden	
2.1.4 Taolschultes en keurnoten	
2.1.5 De Kiepshop	
2.1.6 De dinget van dizze tied	
2.1.7 Jonge Honden Network	
2.1.8 Donateur- / Huusvriendenactie	
2.1.9 Tienjaorig bestaon	
2.2 Informatiedienstverlening	
2.2.1 Vraagbaak	
2.2.2 Websteden	
2.2.2.1 <i>Webstee www.huusvandetool.nl</i>	
2.2.2.2 <i>Webstee www.hetDrentseboek.nl</i>	
2.2.3 Lezingen en warkwinkels	
2.2.4 Drènts Letterkundig Documentatiecentrum	
2.2.4.1 Digitaliseren van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum	
2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol	

- 2.2.6 Drenten in de Vrömde
- 2.2.7 Kerkdiensten in het Drèents
- 2.2.8 Aandere participanten in streektaollaand
- 2.2.9 Taolwetenschappelijk underzuuk, studie en publicaties
- 2.2.10 Vertaolwark
- 2.2.11 Digitalisering tiedschriften en boeken

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen *pag. 24*

3.1 Meertmaond-streektalmaond

3.2 Ienakterfestival

3.3 LOOS - Drèentse-Taolquiz

3.4 Activiteit veur jongern

3.5 Streektallevementen

4. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaleducatieve producten *pag. 26*

4.1 Cursussen veur groten

4.1.1 Kom-in-de-Kunde

4.1.2 Drenthecursus

4.1.3 Dieper-deur-Drenthe

4.1.4 Spellingcursus

4.1.5 Broescursussen

4.1.6 Moi!

4.2 Veurschoelse educatie

4.3 Basisunderwies

4.3.1 Veurlighting

4.3.2 Streektaleducatie as underdiel van erfgoededucatie

4.3.3 Speulenderwies

4.3.4 Lesmateriaal

4.3.5 Kört wark op schoelen

4.3.6 Peter en de wolf in het Drèents

4.3.7 Het Jaor Deur (met Drentse kinderliedties)

4.3.8 Echt waor? Echt waor!

4.4 Veurtgezet underwies

4.4.1 Algemien

4.4.2 Kört wark op schoelen

4.5	Middelbaar beroepsunderwies	
4.6	Hoger beroepsunderwies	
5.	Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe	<i>pag. 32</i>
5.1	Begeleiding en ondersteuning schrievers	
5.2	Boeken en e-boeken	
5.3	Tiedschriften	
5.3.1	Drents letterkundig tiedschrift Roet	
5.3.2	Maandewark / Oeze Volk	
5.3.3	De Taolkraant	
5.3.4	Het neie tiedschrift Zinnig	
5.4	Drentse Boekentiendaagse	
5.5	Eigen publicaties	
5.5.1	B'ART 2018	
5.5.2	Het systeem van Drentse verkleinwoorden	
5.5.3	Telwoordenboek	
5.6	Toneelfonds	
5.7	Taal an Taofel	
5.8	Schriefwedstried	
5.9	Literatuurfestival Zomerzinnen	
5.10	Producties veur derden	
6.	Streektaolmeziek	<i>pag. 39</i>
6.1	Promotie	
6.2	Adviesfunctie	
6.3	Bibliotheekfunctie	
6.4	Drents Liedties Festival op tournee deur Drenthe	
6.5	Met Drentse Kinderliedties Het Jaor Deur	
6.6	Aandere plannen	

Veurof

Het Programma van Eisen dat de Previncie opsteld hef, is vanzölfsprekend het oetgangspunt veur het beleid van het Huus van de Taol in 2017 en gef richting an waw doen gaot. De eisen die de Previncie an het Huus stelt, bint natuurlijk weer baseerd op provinciaal beleid en landelijke beleidskaders.

Aw naor de previncie kiek, bint de kaders veur wat de streektaol angiet, vasteld in de cultuurnota “De verbeelding van Drenthe 2017-2020”:

‘Wij zetten ons op meerdere manieren in voor een betere borging van het Drents. Wij willen de bewustwording van de meerwaarde van de streektaal bevorderen. Streektaal verbindt mensen: met elkaar en met de streek waar ze wonen. Gebruik van de Drentse taal roept solidariteit, vertrouwdeheid en herkenning op en draagt bij aan de identiteit van Drenthe. In de afgelopen jaren hebben wij ons, samen met (en vooral via de activiteiten van) het Huus van de Taol, ingezet voor verbetering van het imago van de streektaal. Het Drents is op bijzondere en eigentijdse manieren ‘in de markt’ gezet, bijvoorbeeld door popmuziekprojecten, maar ook door het aanspreken van jongeren via moderne digitale technieken en media. Wij blijven het Huus van de Taol ondersteunen om haar diverse activiteiten uit te voeren. In 2015 zijn wij gestart met het vierjarige project ‘Bevordering Drents en Duits’. Hogeschool Stenden zorgt er, samen met een groep basisscholen, voor dat op meerdere basisscholen in Zuidoost-Drenthe lessen Drents en Duits worden gegeven. Daarnaast zorgt het Huus van de Taol voor het actualiseren en uitbreiden van de website www.wiesneus.nl. Deze website willen we laten doorgroeien tot een gemakkelijk toegankelijke en informatieve website voor iedereen die zich met het Drents wil bezighouden.’

Wij vindt het mooi en goed dat zowel de streektaol zölf as het Huus van de Taol in ‘t biezunder op dizze positieve manier in “De verbeelding van Drenthe 2017-2020” nuumd wordt. De oetwarking van de cultuurnota via het Programma van Eisen naor het warkplan veur 2017 is der iene waor het Huus van de Taol hielemaol achter stiet.

Op landelijk / Europees niveau is hoofdstuk II van het Europees Handvest veur regionale taolen en taolen van minderheden leidend. Het belangriekste daoroet:

- de erkenning dat regionale taolen een uting van culturele riekdom bint;
- de eerbiediging van het geografische gebied van elke regionale taol;
- de noodzaak um vastberaoden op te treden um regionale taolen te bevördern en te bescharmnen;

- de vergemakkelijking en aanmoediging van het gebruik van regionale talen (zowel spreken als schriftelijk; zowel in 't openbare als het particuliere leven);
- ontwikkeling van banden en culturele betrekkingen tussen taalgroepen;
- passende vormen en middelen voor onderwijs en bestudering van regionale talen bint op alle niveaus nodig;
- mogelijkheden bieden de taal te leren;
- bevordering van studie en onderzoek van regionale talen aan universiteiten;
- bevordering van internationale oetwisselingen;
- het voortnemen van elke vorm van achteroetsteuten van de regionale talen;
- het kweken van wederzieds begrip tussen taalgroepen.

Het zal mooi weden als 2017 het jaar wordt waarin der een lichte variant van erkenning van het Nedersaksisch onder diel III van het Europees Handvest komt. SONT (= de overkoepelnde organisatie voor het Nedersaksische taolgebied van Nederland: **Streektaal Organisaties Nedersaksisch Taolgebied**) döt daar zien best voor en hopelijk wordt een convenant voor meer landelijke erkenning, stimulering en waardering voor het Nedersaksisch begun 2017 ondertiekend. Vanzölf zal het Huus van de Taol metwerken aan de oetvoering van het convenant, zoas we ok nou al een veurtrekkersrol vervult um in de maande met de aandere streektaalinstituten op te trekken. Het Huus vindt namelijk dat der meer oetstraoling voor het Nedersaksisch als totaliteit kommen mot.

In 't begun van 2016 hef het bestuur van het Huus van de Taol de anzet geven tot het maken van een strategisch beleidsplan voor de jaoren 2017-2020. In de loop van dat jaar is dit beleidsstuk der kommen en dit plan gef richting aan het beleid voor de kommende veer jaar, zoas dat het bestuur voor ogen stiet.

Het 'Strategisch Beleidsplan 2017-2020' is in overienstemming met de Programma's van Eisen die de provincie de leste jaoren formuleerd hef en past ok bij de neie cultuurnota van de provincie, diew der in concept bij had hebt. Wij laot dit 'Strategisch Beleidsplan 2017-2020' bij dit warkplan als bijlage metgaon.

Het bestuur van het Huus van de Taol hef zuch in 2016 ok beugen over de personele bezetting in de kommende jaoren. As keken wordt naor de leeftiedsopbouw van het warknimmersbestand van het Huus van de Taol lig het in de lijn van de verwachtingen dat de helft van het personeel de komende vief jaar met de beroepsmatige inzet voor de organisatie stoppen zal. Dat vrag derum op tied de boel op een rij te zetten en niet met actie te wachten totdat het probleem zuch andient. In het naojaar van 2016 is een externe adviseur vraogd raad te geven wat de gewenste personele

ontwikkeling angiet. Met dizze advisering en het strategisch beleidsplan zorgt het bestuur van het Huus van de Taol derveur dat de stabiele situatie én de veurtvarende manier van handeln niet in gevaor komt.

Stimulering van het Drents blef de kommende jaoren slim belangriek. Der bint al hiel wat stappen zet. De tied dat Drentstaoligen wegzet weurden as dom en niet van dizze tied lig achter oes. Vaker as een jaor of tien, vieftien leden is het zo dat 'Drents wal mag'. Jammer genog hef nog lang niet elkenien in de gaten daj as streeктаolige gold in handen hebt. Je bint as Drentssprekende tegenwoordig automatisch tweetaolig (je kunt ja ok Nederlands) met al zien taolige en culturele veurdielen. Die bosschup blief wij op zoveul meugelijk manieren oetdragen.

Feilijk is elk underdiel van dit warkplan der iene van het stimuleren van het Drents. Op basis van waw in de loop van de jaoren opbouwd heb, gao wij wieder. Wij stelt bij waor dat neudig is en zuukt neie wegen um oeze taol nog beter oet te dragen.

Waor we oes in elk geval (meer) op richt, is de publieke ruimte. Wij ziet het Drents wal in het openbaar - denk an *Slaopen & Stoet* as vervanging van Bed & Breakfast, an *Smokken en Deurrieden* bij schoelen as toevoeging bij Kiss & Ride, an spreuken under umhoogdreierende bruggen, an plaatsnaambredties, an dichtroutes enz. - maor lang niet genog. Je moet het Drèents gewoon veul vaker 'toevallig' tegenkommen. Dat is niet allén veur Drentstaoligen mooi, maor zeker ok veur lu die het Nederlands as moedertaol hebt. Boetendes is het hiel goed veur het woordbeeld van het Drèents.

Het Huus van de Taol hef een anjagende rol op dit gebied en stimuleert plaatselijke initiatieven. Oeze taolambassadeurs en zien/heur helpers kunt ok een rol vervullen. En aw an het Drents in de openbare ruimte denkt, lig der ok een taak veur de provinciale en gemientelijke overheden. Het Drents is een cultuurgoed van oes allemaol. Van de previncie mug wij ók een anjagende rol en het 'goeie' veurbeeld verwachten: waor het kan ók Drentse teksten en opschriften naost die in oeze landstaol gebroeken. En gemientes kunt dit makkelk ok doen, dat der van overheidswege as het waore een golf van positieve aandacht veur de streeктаol over Drenthe rolt. En daornao wordt het lichtkans makkelker um ok musea, restaurants, transportbedrieven enzowieder over de streep te trekken teksten in de streeктаol zien te laoten. De warking van rolmodellen mag hierbij ok niet onderschat worden. Drentstaolige bestuurders zulden die taol vaker gebroeken kunnen. Het Huus van de Taol is veurstander van het Nederlands as bestuurstaol, maor der bint gelegenheden genog waor burgemeesters, wetholders, gedeputeerden de streeктаol heuren laoten kunt. En dat geldt veur hiel wat meer volk, zoas dokters, directeuren, sporters e.d.

Bij het stimuleren van de Drentse taol vin wij dat de rol van RTV Drenthe groter weden mot. Wij blieft ok met heur in gesprek um de rol van de streeктаol daor prominenter te kriegen.

Bij het stimuleren van het Drents gaow meer dinget on line doen. Twee van oeze metwarkers hebt op grond van leeftied en achtergrond hiel veul kennis van publieke media. Zie gaot meer as tot nou an toe an de gang um via dizze digitale weg veul meer taolpromotionele activiteiten op batterij te brengen.

Waar we ok an warken blieft - maar dat is een verknupt stoer proces - is de bewustwording van 'de' Drent dat e de streektaol vaak gebroeken kan. Wij kunt niet aans as constateren, dat der hiel veul Drents proot wordt, in de dörpen maar ok in oeze steden. De oetspraak dat 'iederien' het wal kan, is te optimistisch, maar aw zegt 'hiel veul mènsen' overdrief we niet. Evengoed gaot nogal wat Drenten bij allerlei gelegenheden onmiddellijk over op oeze landstaol. As communicatie in de verdrukking komt, is dat vanzölf goed, maar hiel vaak is dat niet het geval. Dán pleit wij veur het gebroek van streektaol. Dát blief wij oetdragen.

Het bereiken van jeugd / jongern is en blef lastig. In elk geval is het belangriek niks dwingend op te leggen. Het mot veural 'leuk' weden um ók streektaol te beheersen. Dat is trouwens hiel stoer, want ok virtig jaor leden was het op middelbare schoelen vaak niet eigentieds um Drents te proten. Maar toen preuten de olders teminnen nog Drents en kunden de jongelu een toertie later wál weer overgaon op heur thoestaol. Die situatie lig nou aans en der moet aandere wegen bewandeld worden. Wij blieft zuken naor die aandere wegen en hoopt daw goeie paden vindt. In elk geval moew energie steken in het bereiken van jonge olders. Die moet weten dat ze heur kinder een prachtig kedo geeft deur ze Drentstaolig op te voeden.

Vanzölf is dit warkplan schreven in de Drentse taol. Verschillende warknimmers van het Huus van de Taol hebt underdielen schreven en zie hebt dat daon in heur eigen variant. De oplettende lezer zal dat zeker zien. Die verscheidenheid van de streektaol laot wij geern terugkommen in dit warkplan, waarvan Jan Germs de eindredactie had hef.

1. Organisatie

Het Huus van de Taol is een kleine organisatie en daor zal naor verwachting de kommende jaoren niet veul veraandering in kommen. Handhaven van het personeelsbestand van dit moment is vereist um goed wark levern te kunnen. Extra warkzaamheden kunt hiel goed op prejectmatige basis oetvoerd worden en dat zuw in 2017 ok weer naor vermogen doen. Daorveur kan dan extra menskracht inkocht worden, maor een basis van vief fte is neudig veur het reguliere wark en um genuumde prejecten te ontwickeln.

Daornaost bint er de vrijwilligers die een koppel wark verricht.

As kleine organisatie is het veur het Huus van de Taol van wezenlijk belang dat er op veul terreinen met aandern samenwarkt wordt. Zo was het en zo mot het blieven.

1.1. Hoesvesting

In mei 2015 is het Huus van de Taol verhoesd van de Wattweg in Beilen naor de zuudwestvelugel van het gemientehoes van Midden-Drenthe. De neie stee is veur de instelling veul beter: centraal in het dörp Beilen, alle wenselijke ruimtes, een goeie hoesbaos die veul faciliteiten böd en een eigentiedse inrichting. Der is een huurcontract veur tien jaor met de gemiente Midden-Drenthe angaon, dat over veraandering van locatie huuf we oes veurlopig niet drok te maken.

De centralere plek in het dörp Beilen gef goeie meugelijkheden wat anloop angiet. Het gemientehoes wordt dagelijks deur honderden mènesen bezöcht en dizze toevallige passanten moet feilijk oetdaagd worden ok even binnen te lopen in het Huus van de Taol. Daorum is het wenselijk dat oeze winkel (Kiepsjop) meer oetstraling kreg. Deur ok foldermateriaol van Tourist Info an te bieden is daor een begun met maakt.

1.2 Personeel

Het Huus van de Taol hef acht personeelsleden:

1. Hermien Haar; 63 jaor (16-12-1952) - oetgever/financiële administratie;
2. Jan Germs; 62 jaor (20-4-1954) - directeur / streeктаolfunctionaris;
3. Baukje Bloemert; 61 jaor (4-4-1955) - redacteur;
4. Alja Kiers; 57 jaor (14-11-1958) - hoofd administratie / webbeheer;
5. Bert Rossing; 51 jaor (08-07-1965) - commercieel metwarker;
6. Abel Darwinkel; 48 jaor (14-08-1968) - streeктаolfunctionaris;
7. Rosalien Sattler; 37 jaor (31-08-1979) - receptionist / administratief metwarker;
8. Erwin Kikkers; 24 jaor (14-01-1992) - organisatiemetwarker

Aj kiekt naor de leeftiedsopbouw lig het in de lijn van de verwachting dat de helft van het personeel van het Huus van de Taol de kommende vijf jaor met de beroepsmatige inzet veur de organisatie stoppen zal. Het sprek veur zuchzölf dat in 2017 stappen zet wordt um de personele situatie van het Huus van de Taol toekomstbestendig te maken.

1.3 Erkenning Nedersaksisch volgens hoofdstuk III van het Europees Handvest

Veur de zomer van 2015 hef een delegatie van SONT - met ambtelijke ondersteuning vanoet de provincie Drenthe - een overleg had op het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De conclusie oet dit gesprek is, dat paartie ministeries niet metwarken zult as der een herneid verzuuk daon wordt um erkenning volgens diel III van het Europees Handvest veur minderheidstaolen en taolen van minderheden. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken wil wal tot een positief risseltaot kommen, umdat het overtuugd is van de weerde en de positie van het Nedersaksisch. Der mot streefd worden naor een volweerdig functioneren van het Nedersaksisch in de regio's. De minister vindt ok dat landelijke stimulering van het Nedersaksisch van weerde weden kan veur het functioneren van de gewestelijke en lokale democratie.

SONT en de noordoostelijke overheden in Nederland (met Drenthe as vertegenwoordiger van het Nedersaksisch gebied) bint met het ministerie van Binnenlandse Zaken overienkommen dat der een Convenant opsteld wordt, waormet het Nedersaksisch meer landelijke erkenning, stimulering en wardering kreg. Wij hoopt dat een dargeliek convenant in 't begun van 2017 tiekend wordt. Het Huus zal zien best doen dat de afspraken in dit convenant naoleefd en oetvoerd wordt.

2. Informatieverstrekking en -dienstverlening aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden

2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking

Het stimuleren van het actief en passief gebruik van de Drentse taal in de meest brede zin van het woord, is de hoofddoelstelling van het Huus van de Taol.

Het Huus van de Taol is slim wies met de taal positievere houding t.o.v. de streektaal, zoals die de laatste jaren te zien is. Aan de andere kant is er ook zorg over de actieve beheersing van de streektaal onder jongeren. Hopelijk leidt de positieve grondhouding op den duur toch tot meer communicatie in de streektaal.

Het Huus van de Taol doet er alles aan om te bouwen op de successen die er al boeken. Wij blijven zien laten dat streektaal echt van deze tijd is, dat daar alles in en met gezegd kan, dat muziek in de streektaal een eigenheid heeft die maar zelden op een andere manier te bereiken is enz. Het "Jonge Honden Netwerk" kan het eigentijdse van de streektaal benadrukken en er goed werk van doen. Maar het is een kwestie van de lange adem en een stevige afkeer bleef het.

2.1.1 Algemene promotie

Met algemene promotie wordt alle activiteiten bedoeld die goed zijn voor het actief en passief gebruik van het Drents in alle lagen van de samenleving en op zoveel mogelijk maatschappelijke terreinen.

Veel activiteiten van dit beleidsterrein hebt raakvlakken met andere gebieden en zijn daarom mangs niet van los te koppelen. Het werk op dit gebied is slim divers en is maar voor een deel lang van tevoren in te plannen. Vaak wordt er op vrij korte termijn neigd voor bijeenkomsten, markten, festiviteiten - al dan niet om ook een bijdrage te leveren aan het programma - die taalpromotieel oogpunt belangrijk zijn.

Voor de algemene promotie van taal en organisatie zijn vanzelf promotiematerialen nodig. Die hebben we en waar dat nodig vindt ontwikkelen we ze.

De verkoop van taalgerelateerde producten in *De Kiepschop* - waarover hieronder meer - is duidelijk ook bedoeld om het Drents aan te pikken.

Veel donateurs en huusvrienden zorgen ook voor een stimulans voor de streektaal. De viering van het tienjarig bestaan in 2017 doet hetzelfde.

2.1.2 Umroepen en bladen

De medewerkers van het Huus van de Taol hebben over 't algemeen een goede verstandhouding met de

media. De liefde komt vanzölf niet van ien kaant en een lusternd, geïnteresseerd oor heurt er an beide kanten te weden. Zo zul wij an de iene kaant de neisgaarders zo volledig meugelijk van brandstof veurzien en as 't kan op specifieke hulpvraogen ingaon. An de aandere kaant vin wij het plezerig as journalisten/programmamakers oeze informatie serieus nimt. Vanzölf wil wij nooit op de stoel van de verslaggever zitten gaon. Wij hebt er begrip veur as de keus op aandere neisunderwarpen valt.

Het sprek veur zuch daw oes best doet de goeie relatie in 2016 zo te holden.

2.1.2.1 RTV Drenthe

RTV Drenthe is op veul gebieden een belangrieke en goeie maot. Jammer genog is de umroep de belofte um te kommen tot een tillevisieprogramma in en over de streektaol nooit naokommen. Wij bliest in gesprek, maor verwacht niet dat der in 2017 wal weer structureel andacht an de streektaol besteed wordt op oeze regionale tillevisie. Wal bin we der wies met dat de streektaolquiz LOOS in 2017 ok weer alle warkdagen op tillevisie oetzunden wordt. Het Huus van de Taol denkt hierin met, bepaolt samen met de umroep welke dielnimmers der komt en bedenkt de vierhonderd taolvraogen.

Over Radio Drenthe kun we veul positiever weden. Daor is de streektaol prominent aanwezig. Waor meugelijk biedt wij oeze diensten an um programma's tot een succes te maken. In 2017 is een metwerker van het Huus van de Taol aal week gast in het radioprogramma De Brink op de dinsdagmörgens.

2.1.2.2 Dagblad van het Noorden

Met het Dagblad van het Noorden is de verstandholding ok goed. Wij warkt samen as dat kan. Structureel levert het Huus van de Taol gien bijdrages meer, maor dat wil niet zeggen dat de Drentstaolige inbreng vort is. Met name op de maandagen stiet der een Drentstaolig gedicht en een column in de streektaol in de grootste kraant van Noord-Nederland.

Ok in 2017 komt er in de meertmaond weer een grote taolquiz in het Dagblad van het Noorden. Het Huus van de Taol mak de puzzel, döt de administratie en levert de priesen; het Dagblad zorgt veur plaotsing.

Vanzölf kreg het Dagblad van het Noorden de informatie en hulp die wij bieden kunt.

2.1.2.3 Aandere omroepen en bladen

Met de lokale umroepen en aandere bladen underhol we de contacten zo goed meugelk. Met paartie is een structureel contact. Deur sommige ambassadeurs van de taol en zien helpers

(taolschultes en keurnoten) wordt volgens een vast tidschema metwerkt an hoes-an-hoesbladen en een paar lokale umroepen.

2.1.3 Overheden

Met de provinciale en gemientelijke overheden heb we goeie contacten. Wij informeert de instanties zo goed meugelk en bint aaid bereid met raod en daod terwille te weden en waar meugelijk in de maande op te trekken. Wij bint bliede met de positieve benadering van zowat alle besturen in oeze previncie.

De previncie Drenthe is de overheid die het Huus van de Taol as preferente instelling meugelijk mak. De positieve samenwerking met de previncie wil we in 2017 geern zo deurzetten.

Met veer van de Drentse gemientes hef het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' ofsleuten; bij de aandere acht gemientes kun we ankloppen veur incidenteel geld en dan kuw wieder allén maor hopen op een positieve beoordieling. Het veurdiel veur het Huus van de Taol is de zekerheid van wat extra geld (€ 1250,- per gemiente per jaor). De gemientes kriegt materiaal, hulp bij streektaolactiviteiten en vermelding op websteden van het Huus van de Taol. In alle Drèntse gemientes bint oeze taolambassadeurs de actieve contactpersonen. Zie bint het verlengstuk van het Huus van de Taol en zörgt er deur heur enthousiasme en goeie contacten veur dat der aal meer streektaolige dinger in en met de gemientes oetvoerd wordt. Het sprek vanzölf dat het inzetten van de beroepskrachten van het Huus van de Taol nog aal meugelk is en dat die met raod en daod ter wille bint.

2.1.4 Taolschultes en keurnoten

Het Huus van de Taol hef allén al in de personen van taolschultes en keurnoten umdebij niggentig enthousiaste vrijwilligers. Zie bint de ambassadeurs veur de streektaol op gemientelijk en plaatselijk niveau. Zie bint allemaol begaon met de streektaol en heur taak is het um die streektaol an te pidjern. Der is een tweerichtingenverkeer: de taolschulte giet naor de mèensen toe, maor het umgekeerde kan netzogoed gebeuren.

De taolschulte as ambassadeur hef drie hoofdtaken:

1. Representeren (is het plaatselijke gezicht);
2. Controleren (an de bel trekken as de streektaol argens onrecht andaon wordt);
3. Organiseren van activiteiten.

Elke taolschulte prebeert met vaste regelmaat een artikel in ien van de hoes-an-hoesbladen in de eigen gemiente plaotst te krieggen.

Der bint provinciale activiteiten waar alle gemientes metan doet, bijveurbeeld het veurlezen in meert en de donateurwarving.

De taolschultes sluit wieder zoveul meugelk an bij plaatselijke activiteiten, maor moet der altied veur zörge dat ze aandern niet in de wielen riedt.

Een maol of vief in 't jaor komt de taolschultes bij mekaar in het Huus van de Taol um over de lopende zaken te proten en plannen te maken. Twei maol in 't jaor is der een bijienkomst veur alle taolschultes en keurnoten. Dizze (zaoter)dag stiet in het tieken van het verstarcken van de binding en van deskundigheidsbevörderung.

Bij alles wat de ambassadeurs doet, kunt ze terugvallen op de metwarkers van het Huus van de Taol veur hulp en raod.

Ok in 2017 blief wij oeze taolschultes koestern. Het ienige waw veraandern wilt is de naam.

'Taolschulte' en 'keurnoten' bint toch veural namen oet het verleden. En het Drèents is van nou!

Daorum kies we in overleg met dizze vrijwilligersgroep neie namen.

2.1.5 De Kiepshop

De Kiepshop is de online (www.kiepshop.nl) en fysieke kedogieswinkel van het Huus van de Taol.

De webwinkel hef een tweeledig doel:

1. Ideëel: het wieder under de andacht brengen van het Drèents;
2. Commercieel: meer inkomsten veur het Huus van de Taol.

De naam *kiep* is ontliend an de vroggere kiepkerel (marskramer) die mit zien negotie in een maand of kovver (de kiep) langs de deuren gung. Combineerd mit 'shop' is het een naam met olde en neie elementen.

Jaorlijks wordt der een stuk of wat neie producten ontwikkeld en opneumen in de Kiepshop. Wij hebt mouwhemden, Drentse Doppers, gastendoekies, babymussies, slabbegies (um maar zo vrog meugelk mit het Drents te begunnen!), dienbladen, kovviebekers en nog tal van aandere producten. Vanzölfs allemaol veurzien van mooie Drentstalige teksten. Ok is een diel van oeze Drentse boeken te koop in de Kiepshop.

Wij zult in 2017 weer een stuk of wat neie producten ontwikkelen en anbieten.

Naost de webwinkelverkoop is der ok een koppelie Drentse ondernemers dat de kiepshopproducten verkoopt: het Huus met de Belle in Echten, Villa Van Streek in Borger en Collectie Jans Brands op Nei-Dordt. Der bint inmiddels ok een aantal boekhandels die oonze Drentse kedogies in heur assortiment opneemt. Wij hoopt dit het komende jaor uut te breiden. Sinds 2015 heb wij in het Huus van de Taol ok een eigen winkeltie daoras de Kiepshopproducten verkocht wordt.

Umdat veul mènesen de achtergrond van de naam Kiepshop niet kent én der een betere naam denkbaar is veur mènesen die via internet op zuuk bint naor een Drents kedogie, gaow de naam

Kiepschap per 1 maart 2017 veranderen. De nieuwe naam moet nog gekozen worden, maar zal iets wettelijk in de buurt van Drentse Kerkwinkel.

2.1.6 De dingen van deze tijd

Het Huus van de Taol heeft in 2016 een stijgende lijn kunnen zetten op al haar sociale media platforms. De cijfers op een rijtje:

- Aantal likes op Facebook op 1 september 2015:	2269
- Aantal likes op Facebook op 1 september 2016:	2897
	628 +

Doel voor 2017: 3500 likes

- Aantal followers op Twitter op 1 september 2015:	570
- Aantal followers op Twitter op 1 september 2016:	772
	202 +

Doel voor 2017: 900 followers

- Aantal volgers op Instagram op 1 september 2015:	29
- Aantal volgers op Instagram op 1 september 2016:	291
	262 +

Doel voor 2017: 500 volgers

- Aantal connecties op LinkedIn op 1 september 2015:	16
- Aantal connecties op LinkedIn op 1 september 2016:	335
	319 +

Doel voor 2017: 500 connecties

In 2017 gaan we verder met, maar onder andere nog meer met de tijd mee te gaan. Zo gaan we meer doen met video, ook omdat het Huus van de Taol door nu de capaciteit en deskundigheid voor in het huus heeft in de personen Bert Rossing en Erwin Kikkers. Beide hebben jarenlange ervaring op het gebied van filmen, monteren, editen, voice-overs inspreken en al wat er meer bij komt kijken om filmpjes op online media weg te zetten. Het gebruik van het YouTube-kanaal van het Huus van de Taol kan op deze manier ook verder uitgebreid worden.

Op Facebook en Twitter wordt de succesformule *Woord van de Week* gebruikt met een hele zin: de *Spreuk van de Week*. Iedere maandag tijdens lunchtijd verschijnt de spreuk online. Op vrijdag volgt het antwoord. Verder is met name Facebook het podium voor het Huus van de Taol om het Drents

toegankelijk te maken. Dit wordt daon deur zoveel meugelk dinger te delen die met het Drents, streektaol of taol te maken hebt.

Het Huus van de Taol zit ok op Instagram. Het ofgelopen jaor is het aantal volgens flink uutbreid, wat met name te maken hef met het frequenter plaatsn van berichten. Dizze stijgende lijn wordt deurzet, deur regelmaotig van oes heuren te laoten met foto's. Bijveurbeeld foto's van 'achter de schermen'. Het is wal bleken dat oes publiek dargelijke foto's arg waarden kan. Op dizze manier betrek je de mènsen nog meer bij je organisatie.

Op LinkedIn is het veur het Huus van de Taol zaak veural het netwerk uut te blieden breiden. Dit platform wordt dan ok met name gebruikt um op zakelijk vlak op te vallen.

Deur op social media flink van oes te laoten heuren, probeer wij jonge mènsen an oes te binden. Vanzölf is ien van oeze strevens um de Drèentse taol springlevend te maken en holden under de jonge(re) bevolking van oeze provincie.

Het Huus van de Taol holdt de media en wensn van dizze tied in de gaten. Waor meugelk spring wij in de gaten van de markt. In zien algemienheid beschouw wij elke inwoner van Drenthe as underdeel van oeze doelgroep en veur elke doelgroep wil wij een passen aanbod hebben.

2.1.7 Jonge Honden Network

Op 29 februari 2016 is het Jonge Honden Network lanceerd. Dizze club met tien jonge inwoners van Drenthe wilt de Drèentse taol en cultuur stimuleren, juist bij jongern. As Drent maj der trots op wezen daj een Drent bint. En ok de geweldig mooie taol en gebruiken die as daor bij heurt, huuft niet wegstopt worden. De Jonge Honden wilt der veur waken dat in een aal mondiaolere wereld streektaol en -cultuur undersneit en dat der op schoel en thuus gien aandacht meer veur is.

Het Jonge Honden Network hef al flink van zuch heuren laoten deur regionaal en landelijk in het neis te kommen. De Jonge Honden blijft actief op social media en hebt plannen veur een concreet evenement. Dit wordt op poten zet in saomenwarking met Jeugdsoos All Skin in Hooghaolen.

Wieder wil het Jonge Honden Network met gerichte communicatie en activiteiten de Drèentse jeugd prikkeln um heur taol en cultuur een warm hart toe te dragen. Op die manier probeer we een wij-gevuul te creëren in briede zin.

Het netwerk bestiet uut Martijje Lubbers, Loes van der Laan, Annemiek Meijer, Leonie van der Werf, Ronald Buld, Robbert Oosting, Albert Dekker, Yvette Bos, Ellen Hoving en Erwin Kikkers. Een brede samenstelling van jonge Drenten die passie hebt veur Drenthe en een verbinding leggen wilt tussen de Drèentse taol en cultuur, nou en ok in de toekomst. Het mooie van dizze club is ok nog iens dat ze al slim actief bint in de culturele wereld in Drenthe en dat ze een groot netwerk hebt. Daornaost komt ze ok nog iens uut alle hoeken van de provincie.

2.1.8 Donateur- / Huusvriendenactie

Oeze commercieel metwarker Bert Rossing giet in 2017 een slinger geven an het warven van neie donateurs en huusvrienden. Der komt kleine veraanderingen, maor veural zal der hard warkt worden an warving van neie streeктаolliefhebbers die het Drèents steunen wilt.

2.1.9 Tienjaorig bestaon

Op 1 meert 2017 bestiet het Huus van de Taol officieel tien jaor. Vanzelf gao wij aandacht besteden an dit heugelijke feit. Op 1 meert neudige wij alle vrijwilligers uut en gaot bij Ofslag 30 in Beilen een mooi feest bouwen. Harm en Roelof hebt heur mitwarking al toe-ezegd, maar daornaost zult der aandere optredens wezen.

Op de zaoterdag dernao, op 4 meert, is iederiene die het Huus van de Taol een warm hart toedrag van harte welkom in het gemientehuus van Beilen veur een groots opgezet Lös Huus. Een symposium zal onderdeel wezen, evenas workshops en optredens van diverse muzikanten en schrievers. Op dizze dag zal ok het neie tiedschrift *Zinnig* officieel prissenteed worden.

2.2 Informatiedienstverlening

Elkenien kan een beroep doen op de deskundigheid van de metwarkers van het Huus van de Taol. Met raod en daod stao wij overheden, burgers, instellingen half. Met de aandere streektalinstututen in het Nedersaksische taolgebied underhol wij een goed contact en over en weer help we mekaar waar dat meugelijk is.

2.2.1 Vraagbaak

De metwarkers van het Huus van de Taol wordt vaak um hulp vraagd. De vraogen bint hiel verschillend. Het kan gaon um schoelieren en studenten die een warkstuk of scriptie maken moet, um lu die een streektalige invulling an een evenement geven wilt, um vraogen over woordbetiekenissen of over de taol zölf, um gegevens van schrievers en zangers, um vertaolings van geboortekaorties of kinderverhalen veur de schoelkraant enzowieder. Veul vraogen komt met de lienpost binnen.

Wij vindt het belangriek dat der vlot en adequaat reageerd wordt. Mensen huuft nooit lang op antwoord te wachten; binnen 48 uur kunt ze reken op antwoord of een aandere vörm van een reactie, bijveurbeeld as der meer tied neudig is um tot een bevredigende ofwikkeling van de vraag te kommen.

Ien gek kan meer vraogen as dat tien wieze taolmèensen antwoorden kunt. Aw der even niet oet komt, prebeer we via oes netwerk tot een goeie beantwoording te kommen. Ok doew wal ies een oproep in de media, zeker in die waarin wij zölf een rol speelt.

Wij denkt dat een beheurlijk aantal vraogen niet bij oes terecht komt, umdat oeze webstee veurzöt in beantwoording. De vraog um (taol)hulp is de leste paar jaor redelijk stabiel en wij verwacht in 2017 dan ok weer umdebij 250 maol oeze diensten verlienen te kunnen.

Vanzölf gef het Huus van de Taol ok gevraagd en mangs ongevraagd advies an overheden, bedrieven, instellingen en particulieren op het gebied van arfgoed en educatie en aandern.

2.2.2 Websteden

2.2.2.1 Webstee www.huusvandetaol.nl

Op de webstee van het Huus van de Taol vien ie informatie over de Drentse taal en andere wetenswaardigheden op streektaalgebied. Daornaost is er een activiteitenagenda waoras streektalige evenementen anekondigd wordt. Steeds meer instanties stuurt oons een berichie mit het verzuuk heur activiteit bij oons op de webstee te plaatsen. Via oonze webstee kuj via grote knoppen linken naor websteden as: Wiesneus. nl (Gedichies, spellegies en grappige dingen in het Drents veur kiender uut de basisschoelleeftied), Drents veur Taolkaorten (hoe spreek ie woorden in de diverse delen van Drenthe uut?), Woordenboek van de Drentse Dialecten (het digitale Drentse woordenboek) en Schuppies en Schoegies (Drentse plantennamen). Wieder is er over oonze tiedschriften en warkgroepen van alles te lezen op de webstee en is er natuurlijk plek veur oons belangrieke cursuswark.

De webstee van het Huus van de Taol wordt regelmaotig anevuld mit neis. Wij zult het bezuuk en de inhold van de webstee kritisch volgen en anpassingen deurvoeren as daor anleiding toe is. Wij blieft oes best doen um de kwaliteit hoog te holden en daormet nog meer mensen met belangstelling van dienst te weden.

Op de website ziej in ien oogopslag wat de vief warkvelden van het Huus van de Taol bint. Dat gef veur bezukers een overzichtelijk beeld en vergemakkelijkt het zuken.

2.2.2.2 Webstee www.hetdrentseboek.nl

De webstee www.hetdrentseboek.nl, sinds september 2015 onderbracht bij de webstee www.huusvandetaol.nl , gef alle neudige informatie wat de uitgeverij angiet. Schrievers die van plan bint een boek uut te geven, viendt hier informatie over de criteria die der geldt. Vanzölf wordt hier de neie boeken van Het Drentse Boek prissenteed, maor je kunt der ok schrieversfestivals, boekrecensies enzowieder tegenkommen. In de webwinkel van Het Drentse Boek , www.drentheboeken.com , staot de boeken overzichtelijk ofebeeld en kunt de klaanten hiel

gemakkelijk boeken bestellen. In de webwinkel van Het Drentse Boek kun alle boeken uit het lopende fonds van Het Drentse Boek kopen.

2.2.3 Lezingen en warkwinkels

Metwarkers van het Huus van de Taol geeft lezingen en warkwinkels. De vraag naar lezingen is redelijk stabiel; omde bij vijfentwintig maal in 't jaor wordt metwarkers van het Huus van de Taol gevraagd. Dit tal wil we in 2017 ok weer halen.

De bestaonde lezingen wordt bijhouden en, as 't neudig is, anpast. De tiekens van de tied wordt in de gaten holden. Waor meugelijk wordt gebroek maakt van neie media.

Het gebeurt ok dat wij in het Huus van de Taol groepen ontvangt, die dan ok geern een lezing of warkwinkel wilt. Dit heurt tot de meugelijkheden, vanzölf tegen betaling.

2.2.4 Drèents Letterkundig Documentatiecentrum

In het DLD is het Drèents letterkundig arfgoed underbracht. Omde bij 350 letterkundigen hebt der een plekkie in kregen. Aal week wordt neie artikels en krantenberichten toevoegd. In 2017 wordt wieder gaon met het inventariseren en catalogiseren van het anwezige materiaal. Met al dat wark bint aal week een paar vrijwilligers gedurende een dagdiel drok gangs.

Wij blijft het DLD under de aandacht van het pebliek (underzokers, studenten, schoelieren, leden van historische verienings, gemientes en aandere belangstellenden) brengen.

Met behulp van het materiaal oet het DLD verzörgt het Huus van de Taol publicaties, u.a. veur de eigen webstee.

2.2.4.1 *Digitalisering Drèents Letterkundig Documentatiecentrum*

Vleden jaor stun dizze zin in het warkplan 2016: "Het wordt hoog tied dat der een begun maakt wordt met de digitalisering van het materiaal dat een plek hef in het DLD. Dat is deur aandere prioriteiten nog aal niet an de vörk steuken."

Wij bint der bliede met daw in 2016 een begun maakt hebt met de digitalisering van het DLD. In overleg met het Drents Archief hew Alescon vraogd om een offerte te maken veur twintig scans van kraanteknippsel en aander artikels van honderd schrievers. Wij perbeert èend 2016, begun 2017 projectsubsidie te kriegen veur dit plan, zodaw het belangriekste oet het DLD digitaliseren kunt. De digitaole knipsels wordt dan u.a. koppeld an de website van het Huus van de Taol en an de Drèentse encyclopedie.

2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol

Het boekenbezit van het Huus van de Taol is opgenomen in een digitale catalogus. Nieuwe aankopen en uitgaven van Het Drentse Boek kunt daarin gemakkelijk een plek krijgen. Mensen kunt naar het Huus van de Taol komen om de catalogus te raadplegen en de boeken in te zien. Zo ondersteunt de bibliotheek de informatiedienstverlening van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum van het Huus van de Taol.

De bibliotheek wordt bijhouden door een vrijwilliger, die om de week een dagdeel komt om nieuwe uitgaves in te werken en om de bibliotheek op orde te houden.

Voor het komende jaar stiet het op orde brengen van de cd's van de muzikanten op het programma.

2.2.6 Drenten in de Vreemde

In Drenthe ontstaan tientallen jaren leden de behoefte om het contact met Drenten in het hele land goed vast te houden. Van oet het niet meer bestaande Drents Genootschap (de Culturele Raad van Drenthe) werd der een sectie opricht die zich bezighoudt met die contacten. En ook vandaag aan de dag bestiet deze sectie nog onder de naam *Warkgroep Drenten in de Vreemde*. Een voorzitter en een tweetal bestuursleden, gerecrueteerd oet de afdelings in het land, doet coördinerend werk. De warkgroep 'Drenten in de Vreemde' is nou het overkoepelnde, coördinerende bestuur van de tien Drentse verenigings, die der verspreid over Nederland nog bint. Voor de warkgroep is het Huus van de Taol het contactpunt. Het Huus van de Taol ondersteunt de warkgroep en adviseert as daar behoefte aan is. Wij doet ook de financiële administratie.

In 2017 bestiet het werk van de warkgroep Drenten in de Vreemde vooral oet het onderhouden van de contacten.

2.2.7 Kerkdiensten in het Drents

De Warkgroep Drentstaolige Kerkdiensten wil in 2017 wieder gaan op de weg die van 2007 of volgd is. De tien leden van de warkgroep komt elf maal in het jaar een dag bij mekaar in het Huus van de Taol om de ontwikkelings en evt. nieuwe ideeën te bespreken en om wieder te gaan met het vertaolwerk. In twee groepen wordt werkt aan het omzetten van theologische teksten in het Drents. Oetgangspunt is de taal van Westerbörk en Beilen.

De liedgroep vertaolt liederen op een zodaonige manier, dat ze gebruikt worden kunt in de eredienst. In 2013 bint inmiddels honderd vertaolde psalms en gezangen op internet publiceerd. In 2017 wordt wieder gaan met het overzetten van gezangen en wordt weer overgaan tot publicatie op oeze website.

De biebelgroep warkt wieder an het boek Exodus .

De warkgroep blef bekendheid geven an kerkdiensten in de streektaol, waarin ok leden van de warkgroep veurgaot. Der wordt oetgaon van umdebij vieftien diensten, waarvan vier oetzunden wordt deur Radio Drenthe. Publicaties hierover verschiert regelmaotig in de kerkbladen en de regionale kranten.

Het contact met aandere warkgroepen in het Nedersaksische taolgebied wordt underholden, u.a. deur dielname an de jaorlijkse conferentie, die in 2017 weer in het Huus van de Taol holden wordt.

Het christelijk Drèents projectkoor Met An Doen, een initiatief van de warkgroep, zal in een aantal Drèentstalige diensten de liturgie en de gemeentezang ondersteunen.

len van de leden van de warkgroep is privé gangs met “Drie profeten en een visioen” (warktittel), het umzetten van de biebelboeken Jesaja, Jeremia, Klaagliedern, Ezechiël en Daniël in het Drèents.

2.2.8 Aandere participanten in streektaollaand

Met de aandere streektaolorganisaties in Nederland wordt de contacten zo goed meugelijk underholden. Dat gebeurt u.a. op initiatief van SONT, maor meer nog in aander verbaand. Wij holdt mekaar op de hoogte van ontwikkelingen en as 't kan en neudig is, staow mekaar half. Regelmaotig wordt der via tillefoon of lienpost overleg pleegd en proot we mekaar bij over initiatieven die der bint.

In 2014 hef het Huus van de Taol het overleg mit warkers in het veld van de streektaalorganisaties in de aandere Nedersaksische regio's weer nei leven in eblaozen. Deur meer samen op te trekken kan elke regio veurdiel hebben van mekaars verworvenheden (zoas les- en cursusmateriaal, schriefwedstrieden, schrieversbijienkomsten, muziek in de streektaal).

Naost het uutwisseln van ervarings, bint de concrete doelen in 2017:

- Het onderzeken van de meugelijkheid te komen tot ontwikkeling van een gezamenlijke portal veur het Nedersaksisch. Daordeur wordt dudelijk zichtbaar hoe verweven de streektalen van het Nedersaksisch taalgebied bint. Dit kan een positieve ondersteuning wezen veur erkenning en waardering van de taal.
- Het delen van les- en cursusmateriaal zodat het wiel niet steeds opnei uutevunden hoeft te worden. In 2017 wordt o.a. onderzocht of de Wiesneus webstee (www.wiesneus.nl) deur de aandere regio's umezet kan worden in heur variant (gezamenlijke uutstraling van het Nedersaksisch). Hetzölfde is meugelijk bij het tiedschrift 'Wiesneus'.
- Der wordt naodrukkelijk en actief ezocht naor meugelijkheden um schrievers en zangers gebruik te laoten maken van de podia in de aandere regio's. Het Huus van de Taol is in 2017 betrökken bij een vertellersfestival in De Wolden, dat veur de helft uut Nedersaksisch zal bestaon.

2.2.9 Taolwetenschappelijk onderzoek, studie en publicaties

Ien van de streeктаolfunctionarissen hef zuch de leste jaoren aal meer ontwikkeld tot taolspecialist. Hie onderhoudt contacten met wetenschappers oet het Nederlandse taolgebied en döt daor zien veurdiel met.

Van jannewaori 2013 tot en met oktober 2015 hebben der gemiddeld 800 mènskan an de tweemaandelijke taolenquête via www.hetverhaalvanhetdrents.nl metdaon. Dat hef een een schat an taolkundige gegevens opleverd en vörmt - samen met aander onderzoek en literatuurstudie - de basis veur publicaties en radiopraoties in De Brink op Radio Drenthe.

Èend 2016 / begun 2017 komp er een publicatie oet over het systeem van verkleinwoorden in het Drèents.

In 2017 verzörg wij weer een wekelijkse bijdrage over de Drèentse taol in het radioprogramma De Brink van RTV Drenthe.

De taolkaartenwebsite - www.drenthe.digitaalkaart.nl - die in 2010 het web opgaon is, blef gruien en lat aal meer van de verscheidenheid van de Drentse streeктаol zien. An 't èende van 2016 stunden der 270 taolkaarten op. In 2017 zal dat wieder gruien naor 300.

Het Huus van de Taol ondersteunt ok aandere mènskan die onderzoek doet naor 't Drents.

2.2.10 Vertaolwark

Het is belangriek dat de Drèentse taol zichtbaar is. Veur veul mensen is het Drèents veural een taol veur informeel, mondeling gebroek. Het lezen en het schrieven van de streeктаol is evenwal niet zo stoer, maor dan mot het wal vaak en op veul plaotsen zichtbaar weden. Wij juicht het daorum toe as instellingen, bedrieven, overheden, organisaties enz. heur publicaties ok of veur een diel in de streeктаol verschienen laot. Wij zegt dudelk ók, want de Nederlandse taol blef vanzölf op de eerste plaots staon. Het Drèents kan en wil daor gien vervanger van weden. Umdaw zo eigenwies bint, dat wij denkt daw aordig nuver vertaolen kunt, kan veur vertaolwark een beroep op oes daon worden. Veur non-profitorganisatieis doew dat gratis. Commerciële instellingen betaalt veur het overzetten naor het Drèents € 0,15 per woord.

Behalve dat mensen via het veulvuldig zien van het schreven Drèents het woordbeeld opbouwt, is het van belang umdat organisaties, overheden enz. op dizze manier zien laot, dat ze de streeктаol hoog hebt.

2.2.11 Digitalisering tiedschriften en boeken

De wereld wordt aal digitaoler, ok de Drèentse wereld. Het Huus van de Taol giet daor in met en dat döt het Huus van de Taol geern, want wij vernimt de veurdielen van digitalisering daogelijks in

oes wark. De landelijk bekende taalkundige en publicist Ewoud Sanders hef een apparaot waar e
raozendsnel boeken en tidschriften met scannen kan. Van die scans mak e weer een pdf-bestand
en die kuj dan weer deurzuken op een bepaold woord, een zinnegie of een naam.

Boetendes is der tekst oet te kopieren en kuj 't in een wordbestand zetten. Een stuk of wat boeken
bint intied digitaliseerd en ok alle jaorgangen van Oeze Volk.

In 2016 hew weer tien boeken digitaliseren laoten en dat gaow in 2017 ok doen. De tidschriften
die ankommend jaor oetgeven wordt, bint ok allemaol digitaal beschikbaar veur literatuur- en
taolstudie.

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

3.1 Meertmaand-Streektaolmaand

Meertmaand-streektaolmaand is de themamaand veur de promotie van de streektaol. Met de geweldige hulp van de taolschultes en keurnoten kan het Huus van de Taol op het gebied van p.r., organisatie en coördinatie hiel wat doen. Gelukkig bint der aander organisaties die ok van alles op streektaolgebied organiseert, zeker in de meertmaand.

Gemienten doet vaak ok meertmaandactiviteiten, op eigen initiatief of deurdat ien van oeze taolschultes ze anpidjert. Gemientes kunt altied een beroep doen op de beroepskrachten of taolschultes um tot een goeie invulling te kommen.

Vanzölf prebeer we in de media zoveel meugelijk aandacht an de streektaolmaand te geven. Under andern komt er weer een grote streektaolpuzzel in het Dagblad van het Noorden en zal RTV Drenthe het vraogenspellegie LOOS vanneis oetzenden op alle warkdagen.

3.1.1 Streektaolkwissen

In de gemiente Noordenveld wordt al dreei jaor met veul succes een streektaolstried organiseerd. Het Huus van de Taol, de drie historische vereenings en de gemeente Noordenveld bedèenken de streektaolvraogen veur een soort Murphykwis of pubkwis, waar honderd mènsen an metdoen. In 2017 wordt de veerde streektaolstried holden en wel in café Zwaoneveld in Nörg. In de gemeente Tynaorl is in 2016 ok een streektaolstried holden, organiseerd deur het Huus van de Taol in saomenwarking met de taolschulte en keurnoten van Tynaorl, ok met dik 100 deelnemers. In 2017 wordt de tweede editie van de gemeente Tynaorl holden in Zeyen.

In De Wolden bruukt ze het concept van de streektaolstried ok.

3.2 Ienakterfestival

Het ienakterfestival *Kört&Goed*, dat in 2015 plaotsvunden hef, was een prachtig succes. De organisatoren hebt erveur keuzen in meert 2017 vanneis een ienakterfestival te organiseren. De veurbereidingskemissie (Rob van der Ree, Leny Hamminga, Aly Mulder en Jan Germs) is in 2016 begund met de veurbereidings. Het ienakterfestival hef drie veurrondes (vrijdag 3 meert in Nörg, zaoterdag 11 meert in Noord-Slien en vrijdag 17 meert in Alteveer), waornao de finale net as in 2015 in Schouburg Ogterop in Meppel is (zaoterdag 25 meert).

3.3 LOOS - Drèentse-Taolquiz

In 2016 hef der weer een slim succesvolle Drentse taolquiz in het Dagblad van het Noorden staon. Veul mènsen hebt metandaon en der kwam veul positieve respons. Met het Dagblad is de

ofspraak maakt dat der in 2017 weer zo'n paginagrote taalquiz komt.

RTV Drenthe hef in 2016 veur de tweede maal de taalquiz LOOS op alle warkdagen oetzunden. Met de umroep is de afspraak maakt, dat er in 2017 weer zo'n dagelijks vraogenspel op de tillevisie oetzunden wordt. Het Huus van de Taol is bij de organisatie betrökken en levert de umdebij vierhonderd taolvraogen an.

In een aantal gemientes wordt in 2016 een zogenuumde Streeктаolstried holden (zie 3.1.1).

3.4 Activiteit veur jongern

Wij hoopt dat oes "Jonge Honden Netwark" met mooie, eigentiedse activiteiten veur jongern komt. Lees wieder bij 2.1.7.

3.5 Streeктаolevenementen

Het Huus van de Taol prebeert organisaties, overheden, enz. an te pirdjern streeктаol (ok) een stee te geven op culturele evenementen. As daorveur keuzen wordt, doew oes best zo goed meugelk van dienst te weden um tot een nuver pregram te kommen.

4. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten

Het Huus van de Taol hef der nao de leste docentencursus - die in 2014 twintig neie lesgevers opleverd hef - een nuver kader an goed onderlegde vrijwillige metwarkers bij kregen. Vrij veul neie docenten doet aander wark in het Huus van de Taol as allén datgene waar ze in de eerste plaats veur opleid bint: naokiekers, warkgroepleden bij de tied brengen cursusboeken, taolschultes / keurnoten, vrijwilliger t.b.v. wiesneus.nl e.d. Daor bin wij as Huus van de Taol slim wies met. Maor hiel geern hadden wij ok dat dizze neie lichtung lesgevers ok geregeld an de bak mot as cursusleider. Jammer genog is dat té weinig het geval. Vanzölf wordt er verspreid over de provincie wal cursussen geven, maor het zulden der wal meer weden muggen. Daor blief wij oes best veur doen, maor de mènsen laot zich stoerder tot het volgen van een cursus verleiden as bijveurbeeld tien jaor leden.

As wij an streektaoeducatie denkt, dan heb we het feilijk over erfgoededucatie (al dan niet in combinatie met goed taolonderwies). Het Huus van de Taol hef een roem aanbod op het gebied van educatieprojecten en -materialen, dat in 2016 ok weer oetbreid is met prachtige dinger as de *Wiesneus 2016, Echt waar? Echt waar!* en *Het Jaor Deur (met Drentse kinderliedties)*. Met Compenta (de stichting die vörmd wordt deur K&C Drenthe, ICO, Kunstbeweging en Scala) heb wij in 2016 overleg voerd um oes aanbod op het gebied van erfgoededucatie (nog) beter in het onderwies landen te laoten. Wij sluit an bij het cursusanbod richting lesgevers dat Compenta oetvoert. In samenwerking met Compenta gaow wark maken van deskundigheidsbevörderung op het gebied van taolig arfgoed. Het aanbod an naoscholing giet naor alle schoelen, waarbij lichtkans een rol veur de negen pilotschoelen in het kader van *Drents en Duuts in het onderwies* weglegd is. Ten bate van de naoscholing stel wij een pasklaor (beginners)pakket samen. In de verscheiden netwerken van cultuurcoördinatoren - waar de vier Compenta-partners achter zit - breng wij oeze projecten en materialen under de aandacht. As het meugelijk is - maor dat verschilt per netwerk - verzörg wij een presentatie in netwerkbijeenkomsten.

4.1 Cursussen veur groten

Zowal Old- as Neidrenten wilt en kunt les kriegen over de Drentse taol en cultuur, belangriek veur het anfieteren van de belangstelling. Het Huus van de Taol hef zes cursussen veur dit doel. In 2013/2014 hef het Huus van de Taol twintig neie docenten een gedegen opleiding geven. Met dizze neie, enthousiaste groep lesgevers hoopten wij dat de wat inzakkende belangstelling veur

oeze cursussen een impuls kunden geven, mor dat is nog niet echt lukt. Wij blijft der ok in 2017 haard an trekken en hoopt dat wij in dat jaor an hiel veul mènsen een cursus geven kunt.

4.1.1 Kom-in-de-Kunde

Dizze eerste oriënterende cursus bestiet oet drei lessen van twee uur. Het is een eerste kennismakende cursus met de Drentse taol en cultuur.

4.1.2 Drenthecursus

Dizze cursus bestiet oet acht bijienkomsten van twee uur en wordt het miest geven. Cursisten leert niet allén over de taol, maor een veulheid van onderwarpen oet de Drentse cultuur komt an de orde. In 2016 hew dizze cursus met hulp van oeze docenten anpast an dizze tied, daor gaow in 2017 wieder met.

4.1.3 Dieper-deur-Drenthe

Dizze cursus bestiet oet negen lessen van twee uur en wordt net as de Drenthecursus geven in het Drèents. Je kunt het feitelijk zien as een vervolg op de Drenthecursus; we gaot (de naam zeg het al) dieper op de taol en cultuur van Drenthe in.

4.1.4 Spellingcursus

In vief lessen van twee uur kuj bij het Huus van de Taol leren hoe de Drentse spelling in mekaar zit.

4.1.5 Broescursus Drèents

Der is aal meer belangstelling veur oeze zogenuumde broescursussen: een snelle cursus waarin cursisten in een uurtie op een schiere en underholdende manier les kriegt. Dizze broescursussen bint in 2016 een maol of zes geven en dat aantal perbeer wij in 2017 ok weer te halen, met name in de meertmaond is der belangstelling veur.

4.1.6 Moi!

In 2009 is een cursus van veer bijienkomsten schreven, speciaal veur lu die beroepsmaotig in contact komt met de Drentse taol. Die cursus is beveurbeeld geschikt veur warknimmers van RTV Drenthe en ambtenaoren en bestuurders van de gemiente en de previncie.

Previncie en gemientes waormet het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' huuft veur de Moi-cursus niet te betalen.

Ok RTV Drenthe kan in het kader van de goeie samenwerking dizze cursus gratis veur de warknimmers ofnimmen.

4.2 Veurschoelse educatie

Het preject *Klaor veur de start* is maakt deur onderwiesorganisatie ABCG (nou opgaon in Cedin), welzijnorganisatie Sedna en het Huus van de Taol. De drie instellingen bint elk vanoet heur eigen invalshoek veur 100 % overtuugd van de weerde van taolstimulering deur het inzetten van de streektaol. Evengoed is het preject nao het oetpreberen niet of nauwelijks nog ofnummen, al wordt het bijheurende leesboek + warkboekje wal gebroekt in de VVE-sector.

Het Huus van de Taol is allén maor incidenteel actief in de VVE-sector, namelijk as der van die kaant verzuken komt.

4.3 Basisonderwies

Via Compenta prebeer we oes aanbod arfgoededucatie beter in het onderwies landen te laoten (zie de algemiene inleiding bij dit hoofdstuk).

Elke basisschoel in Drenthe kan an de slag met streektaol. Dat kan op incidentele basis; dat kan via prejecten; dat kan structureel. In het kader van arfgoededucatie en op het gebied van oetdagender taolonderwies is materiaal veurhanden.

Hiel mooi is het dat de webstee www.wiesneus.nl, die in 2015 lanceerd is, dé plek is waor alles bij mekaar bracht wordt op het gebied van Drents onderwiesmateriaal en achtergronden van streektaol en meertaoligheid. In 2016 wordt de website wieder vuld.

4.3.1 Veurlighting

Veurlighting in de richting van het onderwies blef neudig. Gelukkig bint er aal meer lesgevers, die weet dat meertaoligheid een geweldige riekdom is en dat streektaol ok een underdiel van die meertaoligheid weden kan.

Allén een mailing naor de schoelen toe is niet genog, al helpt dat lichtkans ok een klein beetie. Het Huus van de Taol grep alle middeln an um veurlighting te geven over de weerde van streektaol, ok in het onderwies. Wij prebeert dat informerend te doen, zunder belerend te weden of het vingerdie op te heffen. Het gebeurt via lezings op zakelijke olderaovends, de sociale media, op onderwiesbijenkomsten, informatie die koppeld wordt an prejecten as *Peter en de wolf in het Drents* en *Jamero* en gao zo maor deur.

4.3.2 Streektaoleducatie as underdiel van erfgoededucatie

Aw proot over erfgoededucatie dan kan streektaol daor prima een plek in kriegen. Der bint hiel wat meugelijkheden (een Drènts veurleesuurte, warkwinkel, Peter en de wolf in het Drents, zingen e.d.). Het is goed um het aanbod of te stemmen met Compenta (zie hierveur).

4.3.3 Speulenderwies

Schoelen kunt ok de leskist 'Speulenderwies' een tiedtie tot heur beschikking kriegen. In dizze leskist zit vijf underdielen:

- *Zuuk bij mekaor* (een memoryspel met Drèentse woorden en plaaties);
- *Woordenquiz* (een spel over interferentie);
- *Het jaor deur* (veer prootplaten met woordkaorten);
- *Drenthespel* (een groepspel over Drenthe én het Drèents);
- *Drenthe in 12 volksverhalen* (twaalf bekende Drèentse volksverhalen in het dialect van de streek waar het verhaal zich afspeult, mét opdrachten).

'Speulenderwies' kan van groep 3 of gebroekt worden. *Het jaor deur* is veural geschikt veur groep 3 (eventueel 4). *Zuuk bij mekaor* is veural veur de underbouw. De aandere spellen bint veur midden- en bovenbouw.

'Speulenderwies' kan deur schoelen anvaagd worden bij het Huus van de Taol.

4.3.4 Lesmateriaal

Aal jaor ontwikkelt het Huus van de Taol der lesmateriaal bij. Veur een belangriek diel is dat lesstof veur kôrte tied. Veur structureel gebroek is der vanzölf oes lessenpakket *Krummels* en ok *Jamero* is bedoeld um structureel te gebroeken. In 2016 bint er neie seizoensliedties bij kommen under de naam *Het Jaor Deur (met Drentse kinderliedties)*. Ok is de mooie lessencyclus *Echt waar? Echt waar!* der in 2016 bij kommen, een combinatie van geschiedenis, begriepend lezen, Nederland en Drents). As underdiel van het veurlezen in en rondum de meertmaond is der weer een nei tiedschrift *Wiesneus* bij kommen. Wieder is der incidenteel lesmateriaal verbeterd (*Drents is een schat - een schat van een taol*). Op de pabo in Emmen is speul-/leermateriaal maakt, dat zien weg naor het onderwijs nog vinden mot.

Het dudelijk en overzichtelijk op een website bij mekaar brengen van alle veurraadige lesstof gebeurt op www.wiesneus.nl.

4.3.5 Kört wark op schoelen

Wij hebt vanzölf het liefst dat alle basisschoelen in Drenthe structureel andacht an de streektaol geeft. Wij hebt de heilige overtuging dat het oet cultureel perspectief en oet taolig oogpunt geweldig goed veur kinder weden zul. Jammer genog denkt niet elkenien der zo over. Daorum stimuleer wij ók het incidentele wark op schoelen. Gelukkig weet schoelen oes te vinden en schakelt ze oes in um met raod en mangs ok met daod bij te staon.

Een geweldig mooie incidentele activiteit is het veurlezen an basisschoelkinder, dat via oeze

taolschultes organiseerd wordt. In 2016 is an maor liefst 20.750 kinder veurlezen. Dat is een geweldig succes. En al is het maor een incident, het blef de kinder wal bij. Boetendes kreg elk kind waor an veurlezen is een Junior-tiedschrift (de *Wiesneus*), dat de andacht blievender mak.

4.3.6 Peter en de wolf in het Drèents

Peter en de wolf in het Drèents wordt in 2017 op de basisschoelen in de gemiente Börger-Odoorn daon. We warkt hierin samen met K&C Drenthe.

4.3.7 Het Jaor Deur (met Drentse kinderliedties)

Zangeres Martijje, meziekmannen Marinus Scholten en Jan Kruimink en het Huus van de Taol hebt het preject *Het Jaor Deur (met Drentse kinderliedties)* ontwikkeld, ofronding in december 2016 d.m.v songfestivals die oetzunden bint deur RTV Drenthe. In 2017 gaow wieder warken an implementatie in het Drentse onderwijs. Gedoceerd en gefaseerd komt de twintig liedties op www.wiesneus.nl.

4.3.8 Echt waor? Echt waor!

De onderwiesmèensen Jent Haddingh en Geert Woldman hebt de cyclus van tien lessen in het preject *Echt waor? Echt waor!* ontwikkeld. Het giet um “een oetgave waorin geschiedenis, streektaol en leesbegrip in tien katerns samenbracht bint”. Een kloeke map met geschiedkundige onderwarpen van 10.000 veur Christus tot april 1945 oet de Drentse geschiednis is veur alle geïnteresseerde schoelen samensteld. Het Huus van de Taol hef hieran metwarkt en giet dat wieder doen t.b.v. de implementatie in het onderwijs. Under andern komt er een streektaolestafette van vier bijienkomsten verspreid over Drenthe. Taolschultes en keurnoten van het Huus van de Taol warkt hier ok an met. De verhalen - ok te heuren met de stemmen van RTV Drenthe-metwarkers Herma Stroetinga en Wim Boer - kriegt in de loop van 2017 een plek op oeze website www.wiesneus.nl.

4.4 Veurtgezet onderwijs

4.4.1 Algemien

De streektaol blef in het veurtgezet onderwijs een ondergescheuven kind. Der bint een stuk of wat schoelen die aal jaor een preject met een streektaolige invulling doet, maor dat bint er te weinig. Wij blijft perberen om het veurtgezet onderwijs in contact te brengen met de streektaol.

4.4.2 Kört wark op schoelen

Schoelen die het Drèents under de andacht van kinder brengen wilt, zul wij naor vermogen helpen.

De contacten met de scholen waar we al jaor actief bint, hol we warm. We prebeert op meer scholen an 't wark te kommen. Körtlopende prejecten, die we samen met aandere instellings oetvoeren kunt, zuw niet oet de weg gaon.

4.5 Middelbaar beroepsunderwies

Veur het middelbaar beroepsunderwies hef het Huus van de Taol een module streeктаol ontwikkeld: een serie van drie warkwinkels van anderhalf uur, waarbij een drietal cursusboekies en powerpoints as begeleidend materiaol dienst doet. Op het Drenthe College in Emmen is dit streeктаolige diel van de opleiding oetprebeerd. Zowal studenten as onderwiesgeveden op het Drenthe College waren positief, maor de weerde van gedegen streeктаolunderwies in de opleiding wordt klaorblikelijk niet underkend. Dat is jammer en niet terecht, getuge het onderzoeksrapport van Josine Loeven over de meerweerde van het gebroek van streeктаol in de zörg. De titel van het rapport is 'Als je plat kunt praten, moet je het niet laten'. Veur een belangriek diel is dat ok de bosschup: proot plat aj dat kunt, want de zörgbehoevende klanten vaart er wel bij.

In 2017 prebeer we in gesprek te kommen met de directie van het Drenthe College um via die weg tot invulling in het MBO kommen kunt. Lichtkans ligt er ok kansen as de hogere Nederlandse erkenning van het Nedersaksisch der komt.

4.6 Hoger beroepsunderwies

Wat het hoger beroepsunderwies angiet, is de andacht ok in 2017 veural richt op de pabo in Emmen (Stenden Hogeschool). Wij bint er slim wies met dat het actieplan "Bevordering van het Drents en het Duits" in 2016 in warking gaon is. De structurele plek veur de streeктаol in het curriculum lig dan beter vast. Het Huus van de Taol is betrökken bij de taolactiviteiten op Stenden Hogeschool en hef zitting in de klankbordgroep. In de begeleiding van de negen pilotscholen die an Drents doet, speult het Huus van de Taol een rol.

5. Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe

Het Huus van de Taol ondersteunt meinsen en organisaties die te maken hebt mit het uitgeven van boeken en publicaties in Drenthe en het stimuleren van het Drents.

Het Huus van de Taol zöcht contact mit aandere uitgevers, culturele instellings en verenigings as er meugelijkheden bint um meer meinsen in contact te brengen mit de Drentse schrieverij.

In 2017 staot op het program:

- Uutgave van boeken en E-boeken (zie ok 5.2).
- Het onderhouden / uutbreiden van contacten mit culturele organisaties waar eventueel meertalige projecten mit op te zetten bint, bijv. beeldende kunst- en muziekorganisaties, musea en galleries, Drents Archief.
- Anlevern van materiaal veur diverse neisbrieven, zoas K&C Drenthe.
- Hölpn mit vertalings.
- Contact zuken mit organisaties mit as doel boeken/bundels veur een deel via die kanalen of te zetten of te financieren, bijv. Drents Landschap of Marketing Drenthe.
- Het ondersteunen van schrievers die in eigen beheer een bundel wilt maken. De ondersteuning bestiet uut redactionele begeleiding, spellingsuniformering en vormgeving en productie.
- Het Huus van de Taol ondersteunt activiteiten daoras Drentse schrievers bij betrökken bint, o.a. deur het geven van advies en invulling van het programma. Dat geldt bijveurbeeld veur bibliotheken, culturele verenigings, verzorgingshuzen en verenigings van Vrouwen van Nu. Schrievers kriegt de meugelijkheid heur wark te prissenteren op dizze podia en heur naamsbekendheid te vergroten.
- T.g.v. meertmaond-streektaalmaond wordt veur kiender het tidschrift Wiesneus emaaft, dat wordt verspreid op de Drentse basisschoelen. Hier kunt kiender, en heur leerkrachten, kennismaken mit eigentiedse verhalen en gedichies in de streektaal. De oplage van Wiesneus zal in 2017 25.000 wezen.
- Schrievers van Drentse teksten kunt heur wark anbieten an de redacteur of een aandere mitwarker veur advies en correctie of veur eventuele beoordeling. Ok schrievers die niet direct publicatie veur ogen hebt, kunt zo heur eigen schrieverij verbeteren.
- Bij het Huus van de Taol bint twee schriefgroepen actief. Zij kooft van september tot mei bij mekaar in Beilen en bespreekt mekaars heur wark.
- Mit het oog op kwaliteitsverbetering wordt veur schrievers cursussen egeven.
- In 2016-'17 (winterperiode) wordt drei cursusaovenden gedichten schrieven verzörgd. In het veurjaor wordt een cursus Drentse Literatuurgeschiedenis (3 aovenden) egeven.

- Deur neie projecten te bedenken wordt schrievers uutedaagd nei wark in het Drentse te schrieven. Bij boeken over natuur of geschiedenis van Drenthe wordt actief ezöcht naor meugelijkheden veur schrievers um bijdragen te levern. Van het neie Tiedschrift Zinnig wordt een aantal keren een themanummer emaaft. De opdrachten daorveur kunt schrievers anzetten tot het maken van nei wark.
- Bij alle activiteiten van het Huus van de Taol wordt onderzöcht of der meugelijkheden bint veur begunnende schrievers um ervaring op te doen. (bijv. in RTV Drenthe's Hemmeltied)

5.2. Boeken en e-boeken

Bij het uitgeven van boeken en tidschriften hef het Huus van de Taol/ Het Drentse Boek te maken mit uitdagings as:

- Het vienden van een nei publiek veur Drentse publicaties .
- Oeze uitgeverij hef mit dezöfde invloeden van neie ontwikkelingen op de boekenmarkt te maken as elke aandere uitgeverij. E-boeken, boeken op het internet en neie vormen van schrieven (Blogs, ZKV- zeer korte verhalen- Twitterverhalen bijveurbeeld) maakt het neudig die voortgang nauwlettend in de gaten te holden. Het Huus van de Taol is veurbereid op neie stappen as die neudig bint, der wordt e-boeken emaaft en er kooft boeken as pdf-downloads beschikbaar op oeze webstee (bv. Drentse Literatuurgeschiedenis deel 1 en 2).
Echter: Nog steeds bint ok (inter-)nationale uitgevers mit betrekking tot e-boeken ofwachtend, umdat de verkoop van e-boeken ok in 2015 nog steeds stark achterblef bij het fysieke boek. Uteindelijk is de e-boekverkoop nog mar 5,9 % van de totale boekverkoop. In Amerika waor de verkoop een veul grotere vlucht nam, is al een paar jaor een geliekblievende lijn te zien. Het is nog steeds onzeker welke kaante de ontwikkelings op gaot, en dat kan ok hiel arg per genre verschillen. De percentages verkochte e-boeken van Het Drentse Boek bint daorin niet aans as de landelijke trend.
- Oeze uitgeverij kös derveur um jaorlijks minimaal ien boek ok as e-boek uut te geven. Daorbij is het uitgangspunt dat het soort boek bepaolt welke daorveur in anmarking komp. Een historisch naoslagwark of dichtbundel is vanzölf niet geschikt as e-boek; een roman, novelle of literatuurgeschiedenis wel.
- In 2017 zal *Drentse Letteren*, het boek achter *Scheupers van de Taol*, ok als e-boek verschienen.
- De ontwikkeling van neie communicatievormen hef as bijkomend effect dat schrievers waorvan het manuscript ofewezen is deur de uitgeverij, ok zelf heur boeken via internetanbieders kunt laoten printen voor absurd lege priesen. Er is gien enkele kwaliteitsgarantie en verkoop mut deur heurzölf gebeuren.

Dat betiekt concreet dat er regelmatig bundels verschient waarvan de spelling en opmaak bedroevend bint. Dit is schadelijk veur het Drents, umdat daormet de suggestie ewekt wordt dat “iedereen maar wat doet”. Onder het motto: if you can’t beat them, join them, is het Huus van de Taol een tegenoffensief begund deur een pakket an te bieden waarbij schrievers - tegen een redelijke vergoeding - gebruik maken kunt van de adviserende diensten en deskundigheid van het Huus van de Taol, m.b.t. spelling, redactie en productie.

- In 2017 kooft er zo’n zes à acht neie boeken uut, waarbij rekening holden wordt mit een goeie mix van commerciële en ideële uitgaven. As het ienigszins meugelijk is, zal der een evenwichtige verdeling wezen tussen proza en poëzie en tussen fictie en non-fictie. Vanzölfs is ien en aander ofhankelijk van het aanbod. Herdrukken wordt der maakt as dat neudig is. Concreet is al de vierde druk van het boek *Koloniekak*, waarvan inmiddels meer as 6.000 stuks verkocht bint. Verkoop van zowel papieren as digitale boeken, giet zowel via de reguliere Drentse boekhandels as oeze eigen webwinkels.

Op de planning veur 2017 staot in elk geval de volgende boeken:

- *Drentse Letteren, het verhaal bij Scheepers van de Taol*; (Nederlandstalig, bedoeld als cursus- onderwijsmateriaal veur literatuuronderwies), Rouke Broersma, fiks herziene druk van *Drentse Schrieverij*;
- *Verhalen uut Frankriek*; (Drentstalig) Dick Blancke, bewarkte columns over zien leven en warken in Frankriek;
- Een gedichtenbundel van Jannie Boerema;
- Een novelle van Leny Hamminga;
- Een novelle van Ab Drijver;
- *Het werd stil op de es*; Jan Kraak, de geschiedenis van Zuidlaren
- Verhalenbundel van Roelof Keen

5.3. Tiedschriften

5.3.1 Drents Letterkundig tiedschrift *Roet*

Het Drents Letterkundig tiedschrift *Roet* zal ok in 2017 weer vèer keer verschienen. De redactie bestiet uut Lukas Koops, Jan Harbers en Ton Peters. Zij bint mit zien dreien verantwoordelijk veur de inhold. *Roet* publiceert zowel streekstalige- as Nederlandstalige poëzie en proza. Neie boeken wordt bespreuken waarbij het streven is dat de recensent gien directe betrökkenheid hef bij de Drentse schrieverij. Hoewel de redactie verantwoordelijk is veur de inhold van *Roet*, zul wij der op letten dat er voldoende Drentstalig werk plaatst wordt. Jaorlijks kan er een themanummer verschienen.

Aal jaor organiseert de redactie een schrieverscafé. Dit schrieverscafé is bedoeld um schrievers te inspireren en um de onderlinge contacten tussen schrievers te bevordern.

5.3.2 Maandewark / Oeze Volk

Maandewark holdt nao 60 jaor op te bestaon. Het blad verscheen tot 2008 onder de naam Oeze Volk en daornao Maandewark. De Drentse schrieverij hef veul te danken an dit blad en heur mitwarkers. Een neie tied vrag een aander soort tiedschrift, mar mit behold van het goede van Maandewark (zie 5.3.4)

5.3.3 De Taolkraant

De Taolkraant was het donateurstiedschrift en informatieblad veur vrijwilligers. In 2017 holdt De Taolkraant op te bestaon. Het blad zal opgaon in een neie tiedschrift (zie 5.3.4)

5.3.4 Het neie tiedschrift *Zinnig*

Het Huus van de Taol hef in 2016 een neie tiedschrift ontwikkeld met de naam *Zinnig*. Dit splinterneie tiedschrift komp in de plaots van twee bestaonde tiedschriften: Maandewark en De Taolkraant. Deur teruglopende lezersaantallen was het tied um te verneien. Doel van *Zinnig* is dan ok um het aantal abonnees weer omhoog te kriegen en ok um met losse verkoop mènsen meer an het Huus van de Taol te binden. In oktober 2016 is der een zogenuumd nul-nummer uutbracht, um bestaonde lezers wennen te kunnen laoten an *Zinnig* en vanzölf om een neie lezersgroep an te spreken. Met een oplage van 5000 stuks is het nul-nummer de hiele provincie Drenthe deurgaon. *Zinnig* is een magazineachtig blad, waarin zowal in het Drents as in het Nederlands schreven wordt, waarbij vanzölf wal de naodruk lig op streektaol. *Zinnig* telt 32 pagina's en komp zes keer in 't jaor uut.

Vanzölfsprekend wordt in *Zinnig* veul aandacht besteed an de streektaol. Ongeveer een kwart van het blad bestiet uut Drèentse verhalen en gedichten. Daornaost staot der interviews, columns, taolweeties, recensies, recepten, puzzels, informatie vanuut het Huus van de Taol en Drentse strips in het tiedschrift.

Het eerste nummer van *Zinnig* in 2017 verschient in een oplage van 2500 stuks. Wij hebt as doel um dat aantal in de loop van het jaor uut te breiden.

5.4 Drentse Boeken10daagse/ Promotieactiviteiten Naojaor 2017

De Drentse Boeken10daagse wordt um het jaor organiseerd. Doelstelling is um gedurende een bepaolde periode extra aandacht te genereren veur de Drentse schrieverij.

Nao tien jaor lek het oens een goed moment um een aandere invulling te geven an dizze tweajaorlijkse promotieactiviteit. Wij maakt nou de keuze veur kôrte, mar opvallende activiteiten. Zo zul wij in het naojaor van 2017 mitwarken an een Vertellersfestival in de gemiente De Wolden. Wij haakt dan provinciaal an deur het organiseren van activiteiten. Bedoeling is um zo extra free-publicity te kriegen bij o.a. RTV Drenthe en het Dagblad van het Noorden. As non-profit organisatie mut wij het toch veural van free-publicity hebben.

5.5 Eigen publicaties

5.5.1 B'ART 2018

In de leste maonden van 2016 gaow bekieken of der ok in 2017 een B'ART samensteld wordt. De eerste drie edities bint geweldig goed ontvangen. De oetgave van 2016 (*B'ART 2017*) is weer mooier as de eerste beide, maor het boek mot substantieel meer verkocht worden um het ok financiesel meugelijk te maken dit jaorboek blievend oet te geven. Op het moment van schrijven van dit warkplan is de kans redelijk groot dat er in 2017 wal weer een *B'ART* komt.

5.5.2 Het systeem van Drentse verkleinwoorden

Het wark veur het Drents verkleinwoordenboek, een beschrijving van het systeem van Drentse verkleinwoorden op basis van gegevens van de internetenquête Vraag & Antwoord, het Woordenboek van de Drentse Dialecten en deur middel van literatuurstudie is zo goed as klaor en zal èend 2016 of begun 2017 oetkommen.

As der tied is, zal het Huus van de Taol in 2017 begunnen an een oetgebreid onderzoek naor het systeem van warkwoorden in de Drentse taol.

5.5.3 Telwoordenboek

Het was al in 2015 de bedoeling om in de maande met het Bureau Groninger Taal en Cultuur een Drèents-Grunnegs telwoordenboekie te maoken. Deurdat streektaolfunctionaris Eline Brontsema ontslag nummen hef in juli 2015 en hoogleraor Grunnegs Siemon Reker begun 2016 met pensioen gaon is, is het plan veur een Drents-Grunnegs telwoordenboekie liggen bleven, mor met de neie warknemer van Bureau Groninger Taal en Cultuur, Ingeborg Nienhuis, hew het plan weer oppakt. Het is de bedoeling om der in 2017 met an de gang te gaon.

5.6 Toneelfonds

Het Huus van de Taol is in het bezit een groot aantal Drentstaolige toneelstukken. Het giet um kwalitatief goeie stukken, die um wat veur reden dan ok niet bij de reguliere oetgevers te laande kommen bint. Dat is jammer. Drentstaolig toneel is een belangrieke drager van de taolcultuur. Ienmaal in 't jaor vertel wij alle Drentse toneelverenings welke stukken wij hebt. Wij gebroekt marktconforme priesen, want het is niet oeze bedoeling um de bestaonde oetgeverijen in de wielen te rieden.

In oes toneelfonds heb wij o.a.: blijspeulen, ienakters, kluchten, klassieke stukken, damestoneel, kiendertoneel, kerststukken. In alle genres bint stukken beschikbaar. Schrievers van toneelstukken kunt neie stukken bij oens anbieten.

Een kleine redactie, bestaonde uut twee prominenten van de Drentse toneelwereld, beoordeelt de stukken en schref een format. Dit format wordt publiceerd op de webstee van het Huus van de Taol. Zo kunt toneelverenigingen in huus het aanbod bekijken en heur keuze maken. As der (nei) aanbod is, zul wij in 2017 weer een stuk of wat toneelstukken op de webstee zetten.

5.7 Taal an Taofel

Het Huus van de Taol organiseert activiteiten um een podium te bieden an schrievers en muzikanten. Zo'n activiteit is Taal an Taofel.

In Dwingeloo, Noord-Sleen en Vries wordt op vèer zundagen in 't jaor een programma anbeuden dat bestiet uut poëzie, proza, muziek en lekker eten. Veurnamelijk in de streektaal. Het aantal bezukers van Taal an Taofel is redelijk stabiel en wij rekt in 2017 opnei op zo'n 800 meinsen. De organisatie van Taal an Taofel is in handen van vrijwilligersteams van 3 à 4 personen. Het Huus van de Taol ondersteunt en begeleidt dizze vrijwilligers. Ofgezien van wat organisatiekosten is Taal an Taofel kostendekkend.

Wij onderzoekt um in 2017, naast de reguliere Taal an Taofel, een neie activiteit an te bieden. Dan deink wij an bv. een programma mit kunstenaars en schrievers. Eventueel themagericht. Een Drentse galerie lek oens daorveur een goeie locatie. Contacten hierover bint der al mit galerie Wildevuur in Hooghalen.

5.8 Schriefwedstried

Um het jaor wordt der vanuut het Huus van de Taol een schriefwedstried uuteschreven. In 2016-2017 is der gien schriefwedstried. Het Huus verzorgt echter wel de publiciteit en stimuleert ok (gef het podium via Website en Facebookpagina) aandere organisaties die schriefwedstrieden wilt organiseren. Schrievers wordt in 2017 stimuleerd nei wark te schrieven veur het neie tidschrift Zinnig.

5.9 Literatuurfestival Zomerzinnen

Het Huus van de Taol hef verscheiden jaor metwarkt an het tot stand kommen van Zomerzinnen, een Drents literatuurfestival met oetstraling die aal op een aander stee in Drenthe holden weur. In 2014 is Zomerzinnen een zelfstandige stichting worden en vanof 2016 zal het in elk geval veer jaor laang op een vaste stee holden worden, in Aomen, in en om café De Amer. Het Huus van de Taol prebeert der veur te zörge dat der ankommend jaor ok weer Drèentstaolige schrievers en zangers op 't pregram staon en waar meugelijk de stichting Zomerzinnen haalf staon.

5.10 Producties veur derden

Niet alle Drentse bundels verschient bij de uitgeverij van het Huus van de Taol. Soms mak een schriever, um uutienlopende redens, de keuze um zien/heur bundel in eigen beheer uut te geven. Wij bint in zo'n geval bereid um de schriever te ondersteunen o.a. deur het nao te kieken op het gebruik van de goeie Drentse spelling en deur de productie (opmaak en drukken) te regeln.

6. Streektaolmeziek

6.1 Promotie

Der wordt anholdend tied investeerd in het zo goed meugelijk promoten van de streektaolmeziek. Wij doet oes best een goed netwerk op te bouwen en te underhouden.

Dat netwerk betiet oet tekst- en liedtiesschrievers, muzikanten, aandere organisaties op cultureel gebied, streektaolorganisaties, media, peblik, enzowieder. Dat giet diels op de 'olderwetse manier', maor ok via de 'neie', digitale manier.

Ok in 2017 wordt het Drents Liedties Festival organiseerd deur stichting REUR. Het Huus van de Taol hef gien bemuienis meer met de organisatie dervan. Vanzölf promoot het Huus van de Taol het Drents Liedtiesfestival zo veul as het kan en stiet het de neie stichting ok half.

6.2 Adviesfunctie

Organisaties en individuen klopt ok op meziekgebied geregeld um advies an bij het Huus van de Taol. Vanzölf vin wij dat mooi; het heurt bij oeze primaire taak. As wij met raod en daod bijstaon kunt, doew dat naor beste vermogen. As het giet um advies bij het samenstellen van een meziekavond, keuze van artiesten, spellingcontrole, taoladvies e.d. bin wij prima in staat um de adviesfunctie oet te voeren. Binnen 48 uur handel wij de vraog of.

As der echt muziekinholdelijke raod vraogd wordt, kun wij niet aans as deurverwiezen naor aandere deskundigen. Met het wegvallen van de functie van meziekmetwarker heb wij dit specialisme niet meer in hoes. Ok in dit geval kreg de vraogsteller binnen 48 uur bericht.

6.3 Bibliotheekfunctie

De vrijwilliger die de algemiene bibliotheek van het Huus van de Taol bijholdt en nei wark invoerd, nimt ok de meziekbibliotheek veur heur rekening.

6.4 Drents Liedties Festival op tournee deur Drenthe

Het Huus van de Taol hef samen met Stichting Betoeterd het plan 'Drents Liedties Festival op tournee deur Drenthe' in de bienen bracht. Het lig in de bedoeling vief liedties, die bewezen hebt goed te weden - aans hadden ze ja niet metdaon an het Drents Liedtiesfestival - te arrangeren veur zangsolist, blaasorkest en combo. In het vervolgtraject van het DLF komt dizze vief liedties binnen het bereik van de 70/80 amateurblaasorkesten die Drenthe telt. In 2017 wordt een diel van dit preject wieder oetvoerd. Stichting Betoeterd is hiervuur verantwoordelijk en is oetvoerend.

6.5 Met Drentse Kinderliedties Het Jaor Deur

Zie hierveur hoofdstuk 4.3.7 van dit warkplan.

6.6 Aandere plannen

Op dit moment bint er wieder gien concrete prejecten op muziekgebied in de maak. De prejectgroep die Het Jaor Deur ontwikkeld hef, wordt niet ontbunden en komt lichtkans tot neie plannen.